Влада – Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України №54 (804) ♦ Четвер, 24 березня 1994 року ♦ Ціна договірна

ВИБОРИ – НАШ ШАНС, НАШ ОБОВ'ЯЗОК

У Центрвиборчкомі України

Створена за розпорядженням Президента України Група по забезпеченню перебування в Україні офіційних спостерігачів від іноземних держав і міжнародних організацій на виборах і об'єднаний телерадіопрес-центр провели 22 березня прес-конференцію для місцевих і зарубіжних журналістів. Керівник Групи Євген Новицький розповів про вже проведену Групою роботу по організації зустрічей і влаштуванню гостей України в Києві, Республіці Крим та областях, про функції і плани об'єднаного прес-центру.

Голова Центрвиборчкому І. Ємець повідомив, що на 450 місць в майбутньому парламенті претендують 5.833 кандидатів. З них комуністів — 388, членів НРУ — 241, соціалістів — 180, членів УРП — 137 і ще 622 партійних кандидати від 25 партій (всього — 26,85 % від загальної кількості). За фахом — найбільше викладачів вищої і середньої школи — 819, підприємців — 764, працівників держустанов — 613. 5.235 кандидатів мають вищу освіту, 414 — вчений ступінь. Юристів — 616 (10,55 %), економістів — 487 (8,34 %). Подали заяву з проханням акредитувати у якості спостерігачів 411 чоловік з 11 міжнародних організацій у 50 зарубіжних країнах. На сьогодні видано посвідчення 182.

Замах на кандидата

У Тернополі на вулиці Надзбручанській невідома особа вистрелила з вогнепальної зброї у кандидата в народні депутати України по Галицькому виборчому округу № 365 В'ячеслава Жижина, офіцера національної гвардії України. Куля пройшла через голову навиліт, не зачепивши кори головного мозку. Потерпілий перебуває у тяжкому стані в лікарні. За фактом замаху на вбивство прокуратурою області порушено кримінальну справу. До розшуку злочинця залучено всі структури правоохоронних органів області. Про результати газета поінформує читачів.

Тернопіль.

Парламенту потрібні лікарі

Учора на загальних зборах Академії наук України відбулося вручення премії імені академіка М.Стражеска за 1993 р. директорові Українського науково-дослідного інституту кардіології ім. М.Д.Стражеска члену-кореспонденту АН і АМН України професорові В.Боброву.

Професора В.Боброва, головного кардіолога України, висунуто кандидатом у народні депутати колективом Запорізького інституту вдосконалення лікарів (Ленінський виборчий округ № 181, м. Запоріжжя).

— Що спонукало мене, лікаря, балотуватися до парламенту? Виключно професіональний обов'язок. Аби охорона здоров'я не фінансувалася більше за залишковим принципом, цього можна досягти шляхом переходу на бюджетно-страхову медицину зі збереженням гарантованого обсягу безплатної медичної допомоги. Нам також необхідно створити національну фармацевтичну індустрію. Лише тоді люди матимуть усі необхідні ліки. Ці проблеми хвилюють усіх, а шляхи розв'язання знають медики.

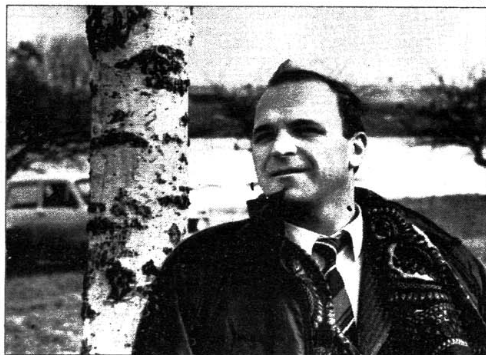
Обіцяю шість урожаїв!

Лисичанський пенсіонер Володимир Чуйко, кандидат у нардепи України, закликав виборців надати йому стопроцентну підтримку. А обіцяє? Не більше не менше — налагодити вирощування сільськогосподарської продукції у покинутих шахтах: «Це по суті тропіки. Тут усе може рости і давати шість урожаїв на рік». Нагодувати країну кандидат береться за два роки, причому без особливих затрат.

Луганська область.

«Сокіл» на висоті

П'ятнадцять років тому прийняв найвідсталіше господарство району Іван Грицюк. Нині агрофірма «Сокіл», де головою Іван Петрович, — господарство, відоме далеко за межами Попільнянського району, що на Житомирщині. Тож не зайве буде ще раз нагадати про роль особистості в історії бодай одного окремо взятого господарства. Нечувано, але минулого року рентабельність господарства досягла 311 відсотків. У «Соколі» не плачуть і не шукають причин, які заважають працювати, а працюють.

На знімку: голова агрофірми І.ГРИЦЮК.

Фото Івана ЛАЗАРЧУКА.

ГРОШІ – ЦЕ ПОЛІТИКА

Без них нема незалежної держави

(Читайте на 6-й стор.)

Продиктовано в номер

У Севастопольській міськраді

22 березня у Севастополі відкрилась 23 сесія міської Ради. Депутатам належить розглянути представлення Президента України Леоніда Кравчука про призначення своїм представником у Севастополі Миколи Глушка. Сесія розглянула проект бюджету Севастополя на 1994 р., але не затвердила його. Звернулася до Президента і Кабінету Міністрів України з проханням, щоб усі 100% податків і різного роду зборів мешканців міста залишалися у Севастополі. Депутати вирішили, що Севастополь візьме участь у виборах місцевих органів влади 26 червня.

Передстрайковий синдром

22 березня у Макіївці відбулась нарада представників близько двадцяти вугледобувних об'єднань України. Вони вимагали від уряду негайно погасити заборгованість гірникам по зарплаті за січень—березень, в іншому разі шахтарі поновлять призупинене торік червневе протистояння, а 4 квітня проведуть попереджувальний страйк.

Тим часом профкоми чотирьох гігантів ВПК — «Ротора», «Фотоприладу», «Імпульсу» та заводу телеграфної апаратури заявили про готовність приєднатися до всеукраїнського страйку. На всіх чотирьох підприємствах оголошено передстрайковий стан.

У відпустку вирушати — скандалів накликати

Слідом за плітками про хворобу Президента Росії Б.Єльцина, схоже, довкола російського лідера визріває чергова скандальна тема. «Ще одна політична інтрига про нібито «двірський переворот» за участю наближених до Бориса Миколайовича політиків не що інше, як спроба опозиції під час відпустки Президента створити таку атмосферу в країні, коли можна було б вимагати дострокових президентських виборів», — заявив керівник адміністрації Президента РФ С.Філатов.

«Мертві» ракети підтвердили

Перебуваючи минулого вівторка у Первомайську Миколаївської області, міністр оборони США У.Перрі виявив великий інтерес до демонтажу стратегічних озброєнь. Він спускався в шахту, оглядав дезактивовану ракету СС-24. «Мертва» ракета підтвердила, що Україна не сходить зі шляху ядерного роззброєння. У другій половині дня глава військового відомства Сполучених Штатів відвідав виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» у Дніпропетровську.

У. Перрі здійснював поїздку разом з міністром оборони України В. Радецьким.

На знімку: під час огляду однієї з ракетних шахт у Первомайську.

Фото Олександра КЛИМЕНКА

Права — під захист

Зустрічаючись з виборцями, раз у раз переконуюся: багато хто потерпає від незнання законів, своїх прав, чим уміло користуються чиновники і бюрократи. Це, зрозуміло, породжує скарги, люди оббивають пороги у пошуках справедливості. Чиновництву це не подобається. Тож не дивно, що вже держбюджетом передбачено гербовий збір з громадян за звертання до органів влади. Нехай, мовляв, сплатять належне за відвернення влади від державних справ. Тож людину позбавляють захисту. Особливо від цього страждатимуть малоімущі. А що вже казати про послуги адвокатів! Ціни на їхні послуги не завжди по кишені громадянину з пересічними доходами.

Протягом передвиборчої кампанії Фонд юристів України, створений два роки тому, організував, приміром, у Харківському районі Києва безплатну юридичну консультацію. В ній сотні громадян одержали висококваліфіковану юридичну допомогу. Розумію, що це мізер порівняно з попитом на послуги із захисту громадян по всій Україні, особливо в селах. Втім, цю проблему можна розв'язати, створивши в країні мережу муніципальної юридичної допомоги. У цьому вбачаю одне із своїх завдань поряд з виконанням інших пунктів передвиборчої програми, спрямованої на законодавче створення в державі умов для вільної праці і захисту прав людини.

Микола МАТЬОРА,
президент Фонду юристів України.

Ветерани скажуть своє слово

Їх — більше третини виборців України

Активно завершують підготовку до виборів ветеранські організації України. Голова ради ветеранів війни, праці і Збройних Сил І.Герасимов у розмові з кореспондентом «Голосу України» сказав:

— Ветерани України — це понад 12 мільйонів виборців нашої держави. У ході передвиборчої кампанії президія ради звернулася до них із закликом неодмінно прийти 27 березня на виборчі дільниці і сказати своє вагоме слово щодо визначення державного устрою, подбати, щоб інтереси народу в оновленій Верховній Раді представляли гідні люди, ті, хто здатний бачити реальні шляхи і способи виведення країни з кризи, припинення розвалу економіки, розшарування суспільства, зубожіння трудящих, розгулу злочинності. Адже від цього буде залежати наше життя, майбутнє наших дітей і онуків і в цілому України. Закликаємо сказати рішуче «ні» демагогам, амбіційним політиканам і кар'єристам. Люди старшого покоління не обділені мудрістю, вони розберуться, хто є хто, хто справді за інтереси народу, а хто на цьому спекулює.

— **Іване Олександровичу, чи висували своїх кандидатів ветеранські організації?**

— На жаль, такого права закон нам не надає. Проте сотні ветеранів війни, праці і Збройних Сил балотуються у виборчих округах. Вони висунуті трудовими колективами або групами виборців. Серед них, зокрема, ветеран праці Харківського тракторного заводу М.Солоненко, голова Немирівської районної ради ветеранів Вінницької області Л.Кравченко, голова Дніпропетровської міської ради ветеранів Г.Липицький, заступник голови Луганської обласної ради ветеранів В.Челишев та інші. Безумовно, такі представники старшого покоління були б дуже корисні в новому парламенті. Але поряд з ними ветеранські організації роблять ставку на тих кандидатів від трудових колективів і партій, платформи яких відповідають інтересам людей праці, які, в разі обрання до парламенту, відстоюватимуть владу Рад як політичну основу народовладдя, активно втілюватимуть у життя політику розбудови нашої суверенної держави і соціального захисту трудящих.

Користуюся з нагоди, щоб від імені президії ради ветеранів ще раз закликати всіх ветеранів нашої держави взяти активну участь у виборах і віддати свої голоси за гідних кандидатів, здатних поліпшити життя народу України.

Бесіду вів Володимир ЧЕРКАС.

Указ Президента України

Про державну підтримку наукової діяльності Академії наук України

Враховуючи необхідність збереження та ефективного використання науково-технічного потенціалу Академії наук України **постановляю:**

1. Установити, що Академія наук України є національною академією, яка об'єднує у своєму складі вчених найвищої кваліфікації всіх галузей науки і користується правом надання академічних звань.

2. Установити для дійсних членів Академії наук України щомісячну плату в розмірі 15 мінімальних заробітних плат, для членів-кореспондентів Академії наук України — 10 мінімальних заробітних плат.

3. Заснувати 200 щомісячних стипендій Президента України для найбільш талановитих молодих учених у розмірі 15 мінімальних заробітних плат кожна, які призначати за рішенням Комітету по державних преміях України в галузі науки і техніки.

Кабінету Міністрів України затвердити у місячний строк Положення про стипендії Президента України для молодих учених.

4. Кабінету Міністрів України:

забезпечити, повернення через Міжвідомчий комітет з питань визначення пріоритетів використання валюти установам, організаціям, підприємствам Академії наук України валютних коштів, що надходитимуть їм у 1994 році і які підлягають обов'язковому продажу, за умови спрямування цих коштів на придбання наукового обладнання, зарубіжної науково- технічної літератури, підготовку кадрів;

вирішити питання щодо звільнення від ввізного мита приладів, обладнання, запасних частин та матеріалів до них, реактивів, зразків та матеріалів, які ввозяться науковими установами в 1994 році та призначені безпосередньо для проведення науково-дослідних робіт, науково-технічної літератури;

розглянути питання щодо збільшення бюджетних асигнувань науковим установам і організаціям Академії наук України, які виконують пріоритетні енергоємні науково-технічні проекти, для розрахунків за електроенергію і внести відповідні уточнення до Державного бюджету України на 1994 рік.

5. Установити, що тимчасово, до прийняття відповідного акта Верховною Радою України, господарсько-договірні роботи, які виконують установи, організації та дослідні підприємства Академії наук України і спрямовані на впровадження в народне господарство нової техніки та передових технологій, прирівнюються за умовами оподаткування до науково- дослідних робіт, які виконуються за рахунок бюджетного фінансування. Перелік господарсько-договірних робіт, на які поширюється чинність цієї статті, визначає Міністерство економіки України за поданням Академії наук України.

Президент України Л.КРАВЧУК

м.Київ,
22 березня 1994 року.

ЗАРАДИ КРАСНОГО СЛІВЦЯ?

Лист, який вам надсилаю, був написаний до редакції газети «Вечірній Київ» у зв'язку з надрукованою там 5 березня статтею «Готель під Бондаренка...» — суб'єктивною, з багатьма неточностями та перекрученнями. Як виявилось, він потрапив до автора статті С.Порадюка, першого заступника редактора газети. І вже 22 березня в ній з'явилася нова публікація цього автора — «Облога «Москви» триває», у якій він, вихопивши з перекрученням кілька фраз з мого листа, вилив на папір стільки бруду й жовчі, що я переконалася: вступати з ним у подальшу дискусію — значить втрачати людську гідність.

Але оскільки мій лист аргументовано спростовує згадану попередню статтю і до нього у «Вечірньому Києві» поставилися нехтуючи елементарні норми порядності, прошу надрукувати його у вашій газеті.

Суть статті в «ВК» за 5 березня зводиться ось до чого. Президія Верховної Ради України, прийнявши 31 липня 1992 року постанову, якою доручила Фонду державного майна України передати готель «Москва», що перебуває в загальнодержавній власності, на баланс Управління справами Верховної Ради, і Голова Верховної Ради І.Плющ, який підписав цю постанову, порушили «заради певних інтересів» не тільки цілу низку законів, а й Конституцію України. Керуючий справами Верховної Ради Г.Бондаренко, який домагається виконання цієї постанови — чинуша і фальсифікатор. Колектив готелю, котрий понад три роки тому уклав договір на оренду, заслуговує всілякого схвалення і «підтримки киянами».

Судячи зі статті, автор небагато знає про суть оренди та чинне законодавство, яке регулює орендні правовідносини. Але залишимо осторонь навіть це і розглянемо питання в його часовому розвитку.

3 серпня 1990 року Президія Верховної Ради прийняла постанову «Про забезпечення народних депутатів Української РСР жилими приміщеннями», в якій, зокрема, погодилася з пропозицією Секретаріату Верховної Ради щодо забезпечення народних депутатів жилими приміщеннями шляхом прийняття на баланс готелю «Москва». Президії Київської міської Ради народних депутатів доручалося розв'язати питання про передання готелю з житловими і іншими приміщеннями та підприємствами громадського харчування. Таким чином, за півроку до прийняття Закону «Про власність в Україні», яким державну власність в Україні було розмежовано на загальнодержавну і власність адміністративно-територіальних одиниць (комунальну) та за три місяці до укладення договору оренди між трудовим колективом готелю «Москва» і Державним комітетом з житлово- комунального господарства, готель віднесли до об'єктів, які забезпечують діяльність Верховної Ради України.

Київрада цю постанову не виконала. Президія Верховної Ради 31 липня 1992 року прийняла ще одну постанову, якою доручила Фонду державного майна України передати готель «Москва», що перебуває в загальнодержавній власності, на баланс Управління справами Верховної Ради України.

Чому саме Фонду державного майна? Бо згідно з постановою Верховної Ради України від 14 лютого 1992 року «Про управління майном підприємств, установ та організацій, що є у загальнодержавній власності», саме Фонд державного майна України наділений функціями щодо управління цим майном. Майно ж готелю «Москва» є загальнодержавною власністю, бо відповідно до ст. 34 Закону «Про власність» до складу загальнодержавної власності належить майно, що забезпечує діяльність Верховної Ради України та утворених нею державних органів.

Чому саме Управлінню справами Верховної Ради? А тому, що відповідно до постанови Президії Верховної Ради України від 21 січня 1992 року воно створене і діє як юридична особа, якій делеговано функції власника щодо майна, яке перебуває на балансі Верховної Ради.

Хотілося б запитати автора статті, що конкретно порушили Президія та Голова Верховної Ради І.Плющ, прийнявши цю постанову? І які нормативні права порушує керуючий справами Г.Бондаренко, добиваючись її виконання, в тому числі й звертаючись з цією метою до прокуратури? І чи дійсно взяв під козирок прокурор, який, до речі, замість визначеного законодавством місячного строку розглядав це звернення півтора місяця?

Гадаю, авторові статті не завадило б знати й те, що існує декрет Кабінету міністрів України від 31 грудня 1992 року «Про перелік майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів основного виробництва, приватизація або передача в оренду яких не допускається». Пункт 2 даного декрету передбачає, що приватизація або передання в оренду майнових комплексів чи відокремленого майна, які забезпечують діяльність Верховної Ради, Президента і Кабінету міністрів України, може провадитися тільки з дозволу зазначених органів, а відсутність дозволу є підставою для припинення договору оренди.

Ніхто, звичайно, по такий дозвіл до Верховної Ради не звертався, та й сам договір оренди до цього часу не приведений у відповідність з чинним законодавством, як цього вимагає пункт 4 постанови Верховної Ради від 16 квітня 1992 року про введення в дію Закону «Про оренду майна державних підприємств та організацій».

Замість того, щоб серйозно розібратися в конфлікті, автор вдається до фантазій, наприклад — щодо перехресного вогню «ревізій КРУ різного рівня». Як відомо Управлінню справами, була лише одна ревізія. І та за попереднім погодженням з керівництвом готелю. Щоправда, завершити її так і не вдалося. Бо після того, як ревізори виявили ряд фактів грубого порушення фінансово-господарської діяльності, використання взятого в оренду державного майна не за призначенням, більше для власного прибутку керівників підприємств, ніж для блага суб'єкта підприємницької діяльності, ревізори були позбавлені можливості продовжити роботу. Так і не вдалося встановити, якими критеріями керувалось керівництво орендного підприємства, визначаючи плату за номер для депутата вдвічі вищу, ніж за такі ж номери у готелі «Україна» і на кілька десятків тисяч карбованців вищу від вартості номера для вільного заселення в самій «Москві». Категорично відмовились службові особи готелю «Москва» надати ревізорам також і відомості на зарплату. Напевне, є у них причини охороняти її як таємницю. Як свідчать бухгалтерські дані, ці посадові особи вміло нарощували в своїх інтересах рентабельність готелю. Зокрема, кожне депутатське місце протягом дев'яти останніх місяців дало 50 відсотків прибутків порівняно з фактичними витратами.

Постає запитання, а чи потрібен Управлінню справами такий орендар, який дере з нього три шкіри? І в чому тоді смисл оренди? Бо твердження автора, що в готелі «Москва» «сьогодні депутати займають 70 відсотків місць» — теж вигадка. З наявних у 1993 році 268275 ліжкомісць депутати займали лише 120805. А от те, що «оплата за їх проживання покриває лише 40 відсотків затрат готелю, що 60 відсотків «Москва» змушена заробляти на «залишкові», «незайнятому депутатами», очевидно, правда. Якщо, звичайно, вважати за прибуток готелю тільки плату за ті номери, у яких поки що проживають люди. І заплющити очі на те, що з кожним днем дедалі більше кімнат «заселяють» офіси комерційних структур та іноземних суб'єктів підприємницької діяльності.

До речі, директор готелю В.О.Чухнін під час виступу днями по телебаченню як кандидат у депутати Верховної Ради, захищаючи свої інтереси, теж явно ігнорував правові акти, звинувачував у всьому Верховну Раду.

Є у статті вислів «450 бомжів». Автор так називає тих 450 народних депутатів, які згідно Закону про назву, структуру і кількісний склад нового парламенту України будуть обиратися народом 27 березня. Він стверджує, що, мовляв, переважна більшість зареєстрованих кандидатів у народні депутати має житло за місцем проживання. Так, має, але в згаданому вище законі записано, що весь склад парламенту працюватиме на постійній основі. А на підставі Закону про статус народного депутата України на період виконання постійної роботи у Верховній Раді депутатові надаються у Києві службові жилі приміщення для проживання з членами сім'ї. На цей період житло, яке мають депутати та члени їхніх сімей за місцем постійного проживання, може бути заброньоване.

Щоб забезпечити майбутніх депутатів на період їхньої діяльності хоча б більш-менш придатним житлом, Управління справами і ставить законні вимоги про повернення державного майна з орендного користування. І тут я цілком погоджуюся з твердженням С.Порадюка, що в історії з «Москвою» має перемогти законність.

Ніна КИЯШКО,
головний спеціаліст Управління справами Верховної Ради України.

Йдемо до виборів. Такої лавини претендентів на верховні крісла ще, мабуть, історія жодного народу не знала. Тож як розібратись? Адже вибори — не жарт, а вибір. А помилковий вибір у житті може повернутись великим горем, навіть трагедією. Яке сьогодні наше життя, бачимо. Немало людей, не думаючи, волають про повернення до минулого. Але ж це неможливо, як не можна двічі ввійти в одну й ту ж воду річки. Тільки вперед! Але як, з ким? Хто поведе нас до світла в кінці тунелю?

ДІЛО МУДРІСТЮ БАГАТЕ

1. «Професіональні революціонери»?..

Багата на імена діячів партії і держави «Велика Радянська Енциклопедія» засвідчує, що понад 90 відсотків з них були «професіональними революціонерами». Ми пишались (так нас учили!), що у нас такі «здібні» лідери. Але, виявляється, одне діло по-революційному боротися з чимось, руйнувати до основи, а друге — будувати.

Це гостро відчув, узявшись за владу, Ленін, який хоч і був професіональним революціонером № 1, проте в анкетах на партз'їздах писав уже: «літератор», «журналіст»; попереджав, що взяти владу в революційну епоху значно легше, ніж зуміти цієї владою користуватися; скаржився, що господарювати (тобто будувати!) ми не вміємо, і якщо й далі так буде, радянська влада існувати не зможе; що не вистачає культурності тому прошаркові комуністів, який управляє; що за одного тямущого капіталістичного прикажчика віддав би десять таких комуністів...

2. ...Чи любомудри люди діла?

Мій власний аналіз майже 100 відсотків виступів депутатів нинішньої Верховної Ради протягом чотирьох років показав: понад 90 відсотків з них — «професіональні революціонери». Вимахуючи мандатами наліво й направо, вони громлять усе й уся, а конструктивних пропозицій, механізмів виконання законів не вносять. Бо безсилі. Одні з них виросли в атмосфері вихваляння успіхами, коли їх навіть і не було, інші — на хвилях нещадної критики і заперечення всього, що було. Справедливість вимагає сказати, що серед колишніх комуністів виявилося значно більше схильних до конкретики, ніж серед представників нових партій і рухів. Аналіз виступів новітніх претендентів на владу показує також украй низький ступінь конструктивізму в більшості з них, схильність до теревенщини, демагогічних обіцянок. Одне слово, гряде нова хвиля «професіональних революціонерів».

То кого ж нам обирати?

В одній з кращих своїх поем — «Єретик», присвяченій видатному чеському діячеві Шафарику, наш геній Шевченко називає його любомудром, який засвітив «світоч правди, волі», і проголошує: «Слава тобі, любомудре, чеху-слов'янине!.. Вовіки і віки!»

Любов до мудрості вважалася в усіх народів у всі віки особливо цінною рисою людини.

Тож придивляймось, вивчаймо: мудра людина — обираймо! Незалежно від її партійності. Але як визначити ту мудрість? Насамперед — по ділах людини! В народі кажуть, що діло мудрістю багате, а мудрість добрим ділом славиться. Немудра людина діла доброго не зробить.

Отже, за людей мудрих і діловитих!

Іван ВАЛЬКО,
професор-політолог.

Мильна булька,

або Як заробити популярність

Місто живе передчуттям гучного скандалу. Народний депутат України Олександр Воробйов публічно — на сторінках місцевої і центральної преси, — зокрема в «Голосі України» від 19 лютого цього року, — звинуватив прокурора Сумської області Віктора Сухоноса в тому, що той начебто незаконно отримав квартиру в обласному центрі. Пристрасті досягли апогею, коли з ініціативи Олександра Миколайовича і за підтримки групи депутатів міськради питання було внесено на розгляд спеціально скликаної позачергової сесії Ради.

Ті дані, котрими упевнено оперував Воробйов, діяння прокурора (підробка документів, шахрайство) мали б спричинити в широкої громадськості загалом і в депутатського корпусу зокрема, зрозуміло, яку реакцію. Тож, прогнозуючи подальший розвиток подій, Олександр Миколайович не полінувався навіть власноруч підготувати проект рішення сесії щодо клопотання перед Верховною Радою України і Генеральною прокуратурою про усунення Віктора Сухоноса з посади. Та попри інтенсивне оброблення громадської думки, ретельно продуманий план дій задум вивести обласного прокурора «на чисту воду» провалився.

Напередодні сесії виконком міськради, який видав ордер, ще раз скрупульозно розібрався в усіх обставинах справи і залишив своє рішення в силі. А сесія навіть не стала обговорювати питання, хоча ініціатори її скликання кілька разів наполягали на голосуванні з порядку денного. Деякі депутати, у тому числі й автор цих рядків, назвали демарш Воробйова чистісіньким політиканством.

Уже півтора року прокуророва квартира є предметом неослабної уваги тих, хто боротьбу із зловживаннями, за соціальну справедливість вважає своєю кровною справою. Позиція, звичайно, благородна, але ж і з фактами потрібно рахуватися. Адже численні комісії, перевірки не встановили будь-яких порушень прокурором законодавства. То навіщо творити сенсацію там, де її немає? Висловлюються припущення, що розіграш «прокурорської карти» в разі успіху додав би голосів теперішньому народному депутатові Воробйову у боротьбі за перепустку до майбутнього парламенту (Олександр Миколайович — кандидат у народні депутати України по Ковпаківському виборчому округу міста Сум). Поділяючи таку думку, прокурор області певен, що оприлюднений «компромат» — це водночас спроба пана Воробйова звести рахунки за деякі кадрові зміни, які сталися за його, прокурора, безпосередньої участі. Кілька відомих працівників служби, зростанню яких активно сприяв депутат, за різні порушення і упущення звільнено з посад. І довірена особа Воробйова на міськвиборах, колишній начальник міського управління торгівлі і громадського харчування, відбуває нині п'ятирічне покарання за хабарі.

Все це — правдоподібні версії, які я не беруся ні підтверджувати, ні спростовувати. Єдине, що відомо достеменно: прокурор Сум має намір захистити свою честь і гідність у судовому порядку.

Зіновій КРАСОВЦЕК,
лікар, депутат Сумської міськради народних депутатів.

P. S.

Мирна доля

Щойно в Сумах закінчився судовий процес за позовом Олександра Воробйова до газети «Правда Украины» й автора кореспонденції, в якій, на думку депутата, були допущені образливі щодо нього висловлювання. Зарічний районний народний суд частково задовольнив претензії Воробйова, присудивши, зокрема редакції, сплатити йому відшкодування за моральні збитки — 20 мільйонів карбованців. Щоправда, вирок оскаржено і незабаром своє слово має сказати обласний суд. Отже, якщо прокурор області не відмовиться від свого рішення, цілком ймовірно, що Воробйов виступатиме водночас в іпостасях і постраждалого, і відповідача за однією і тією ж статтею Цивільного кодексу України.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

З пошти

КОГО ОБЕРЕМО?

Треба добре знати кандидатів

До виборів залишаються лічені дні. Це велика історична подія в утвердженні незалежності України. Від цих виборів залежить, куди ми далі підемо — чи до щасливого процвітання, чи в трясовину зубожіння. Кожен з нас має знати наперед, за кого голосуватиме. Вважаю, що треба віддавати голоси за тих, хто пропонує знизу й доверху замінити всю номенклатуру. Без такої заміни нам не піднятися, не вилізти зі злиднів.

В. ВАСИЛЬЄВ.

Василівка
Каховського району
Херсонської області.

Не хочемо повертатися до минулого

Йде передвиборна боротьба між кандидатами в депутати. Я назвав би це ще й боротьбою за незалежність України. Бо від того, хто переможе на виборах, залежить: бути їй чи не бути. Прокомуністичні сили намагаються довести, що за старої системи жилося краще, і змусити народ повернутися до минулого. Даремно стараються. Нас не одурищ, ми вже добре розібралися, що й до чого. І свої голоси віддамо за патріотів України. Всім нам треба виявити особливу активність і обрати таких депутатів, котрі вболіватимуть за незалежність України і будуватимуть сильну демократичну державу.

М. ГЕЙЧУК,
пенсіонер.

Київ.

Що з депутатами, що без них — однаково

Не знаю, як у кого, а в робітників нашого радгоспу терпець увірвався. До майбутніх виборів всі настроєні агресивно. Немає довіри до нинішніх депутатів, а що ж зроблять нові, коли прийдуть? Та перш за все, як і нинішні, дбатимуть про себе. Тож багато моїх земляків має намір або зовсім не брати участі у виборах, або під час голосування повикреслювати всіх кандидатів. Однаково — що з ними, що без них.

Яків РЕКРУТНЯК,
робітник радгоспу «Мічурінський».

Нова Ушиця
Хмельницької області.

Віддамо голоси за патріотів

Наближаються вибори, а на душі неспокійно, бо вирішуватиметься наша доля. Чи зможемо будувати країну, в якій житимемо так, як живе більшість цивілізованих народів? Ми на це заслуговуємо. У нас багата земля, прекрасні люди, і, якщо вистачить терпіння, то заживемо краще від усіх держав, що утворилися після розпаду імперії. Треба тільки голосувати не за стару номенклатуру, а за прогресивно настроєних людей, які дбатимуть за спільне благо свого народу.

В. МАЛЮК.

Луків
Турійського району
Волинської області.

Ексклюзивне інтерв'ю

Михайло КОВАЛКО:

«Полтавщина — золотоносний край»

Одразу по завершенні переговорів у Москві з представниками російського АТ «Газпром», на яких Росія погодилася поновити постачання газу в Україну у повному обсязі, голова Державного комітету з нафти і газу М. Ковалко прибув до Полтави. Чому? З цього запитання, власне, і розпочав він свою розмову з місцевими журналістами, у якій також взяли участь керівники міста й області, а також нафтогазового комплексу.

— Вже тому, що Полтавщина воістину золотоносний край. Ось цифри. Із 18 мільярдів українського газу вісім видобувається тут, а нафти — 800 тисяч тонн із 4,2 мільйона. У Кременчуці розміщений один з найпотужніших у Європі нафтопереробний завод. У надрах полтавської землі величезні поклади енергоносіїв: вони становлять половину національних запасів як нафти, так і газу, це той регіон, без якого не зможемо забезпечити свою країну власними енергоресурсами.

— А які взагалі наші перспективи?

— Національною програмою «Нафта і газ України до 2010 року» передбачено збільшити видобування нафти до 7,5 млн. тонн, а газу до 35 млрд. кубометрів, що становитиме, відповідно, 20 і 35 відсотків щорічних потреб. Досягти приростів ми можемо шляхом збільшення бурових і розвідувальних робіт, але, звісно, не можна це робити нескінченно. Що стосується імпорту енергоносіїв, то тут працюємо над створенням ринку продавців нафти і газу, аби уникати залежності від одного постачальника, а також збити монопольно високі ціни. Тому зв'язуємося з європейською системою забезпечення нафтою і газом, приступаємо до спорудження нафтопереробного комплексу в Одесі. Не забуваймо також про розробки альтернативного пального, а також запровадження суворого режиму економії.

— Чи є у нас хоча б якісь конкретні набутки і втілення заходів, намічених національною програмою?

— Насамперед слід сказати те, що в минулому році нарешті вдалося стабілізувати видобуток газу в країні на рівні 18,3 млрд. кубометрів. Інакше кажучи, ми не допустили подальшого спаду. І в цьому році завдання — утриматися на такому ж рівні. Завдяки чому? Різкому збільшенню підключення розвіданих свердловин. Якщо згадати не такі вже й далекі союзні часи, то тоді на Україні щороку підключали максимум 50 свердловин. А в минулому році ми підключили 65, у цьому плануємо не менше 100.

— Яка доля чекає наших людей, що працюють вахтовим методом у Західному Сибіру? Адже тільки з Полтавщини там трудиться щонайменше кілька тисяч чоловік.

— Наші підприємства намагаються втриматися там, хоча зробити це й нелегко: адже і в Росії йде різке скорочення обсягів видобутку через зменшення інвестувань. Шукаємо нашим спеціалістам роботу і в далекому зарубіжжі: Туреччині, на Близькому Сході, у Південній Америці. Одне слово, намагаємося зробити все для того, аби зберегти кадри.

— До речі, а в чому виливається піклування держави про нафтогазовиків — хоча б на прикладі Полтавщини?

— Уже сам факт, що область має найвищий рівень газифікації, красномовний. Якщо по Україні він становить близько восьми відсотків, то на Полтавщині — 26. Є реальні можливості за кілька років провести повну газифікацію. Нема проблем і в забезпеченні зрідженим газом. В області створено також потужний промислово-соціальний комплекс. Зокрема, якщо взяти для прикладу Гадяцько-Зінківський газовий регіон, то там зведено житлові будинки, школи, лікарні, поліклініки, магазини тощо. У десятки населених пунктів підведено голубе паливо. Робота ця триватиме.

— І останнє запитання. Через день-другий — у поле. Отож, найбільше занепокоєння у селян викликає проблема пального. Як воно вирішується?

— На весь час весняних польових робіт — а це десь 2—3 місяці — Полтавщина вже має третину запасів бензину і дизельного палива. Значні запаси їх накопичені і на Кременчуцькому нафтопереробному заводі, причому за досить помірні ціни. Механізм одержання пального досить простий: плати і привезуть тобі його до двору. Отож, є реальні надії обсіятися вчасно. Принаймні, усе, що залежить від нашої галузі, ми зробимо.

Григорій ГРИНЬ.

Колонка власкора

Я вам скажу за всю Одесу...

А «Краян» — на плаву

В той час, як багато підприємств обласного центру зупинилися або перейшли на скорочений тиждень, виробниче об'єднання «Краян» набирає нових фахівців. Насамперед — у цех складання кранів, де поставили на потік нову модифікацію машин. Її особливість у тому, що комплектується виключно з вузлів і деталей, виготовлених на українських заводах. Переорієнтація дала змогу втриматись на плаву. А ще тут, аби менше залежати від нестачі енергоносіїв, вихідні перенесли на понеділок та вівторок.

Склянка чистої води

Не секрет, що багато наших болячок — через уживання забрудненої різними шкідливими домішками води. В Одесі зроблено крок до усунення такої напасті — на заводі безалкогольних напоїв «Чорномор» запрацював цех із доочищення питної води. Його потужність — 5 тисяч кубометрів на добу. Отже, кожен одесит щодня зможе одержувати по 5 літрів екологічно чистої води. Після того, як Міністерство охорони здоров'я дасть своє «добро», почнуть масову реалізацію води — розфасованої в пляшки, на розлив із цистерн. А поки що «Чорномор» почав виготовляти різноманітні напої, використовуючи для цього тільки екологічно чисту воду.

Винайшли комбайн

Працівники Одеського науково-дослідного центру мобільної техніки Мінмашпрому України сконструювали принципово новий зразок зернозбирального комбайна. Виготовили та випробували в одному з колгоспів його дослідний зразок. Новий комбайн до мінімуму зводить втрати зерна. Він, до того ж, не такий металомісткий, на третину легший від інших. Отже, може бути дешевшим, не так ущільнюватиме грунт. Затримка за «дрібницею»: хто візьметься той комбайн серійно виготовляти?

Банк — меценат

Відбулася презентація нового фільму Сергія Рахманіна «Другий», повноправним співавтором якого сам режисер назвав одеський «Норд банк». Ні, банкіри не писали сценарію, не втручались у творчі задуми режисера чи оператора — вони дали кошти, необхідні для зйомок фільму. А це в наш час, погодьтеся, немало. Стрічку аж ніяк не назвеш комерційною — на прибутки, отже, розрахунку в авторів та спонсорів особливих надій немає. Просто банкіри вважають для себе честю відроджувати в Одесі меценатство, яке допомогло б вижити культурі.

Такого ще не було

Спочатку в місцевій пресі, на зупинках громадського транспорту з'явилася реклама: «Такого в Одесі ще не було!» І йшлося в ній про відкриття автобусного маршруту під інтригуючою назвою «Приват-експрес». А потім з'явилися й комфортабельні автобуси, що повезли людей з центру міста до віддаленого мікрорайону. Їхні власники — сама ввічливість, інтервали руху машин — чітко за графіком. У салонах — чистота й порядок. Що ж, погоджуються пасажири, в Одесі такого справді давненько вже не було.

Зустріч із самим собою

До 200-річчя Одеси, що відзначатиметься восени, окрім усього іншого, буде влаштовано й незвичайну виставку «Побудь зі мною». А поки що фотохудожник Георгій Ісаєв готує до неї експонати — портрети своїх земляків. Ні, не якихось там знаменитостей. Усі, хто того забажає, можуть з'явитись до його фотостудії, де майстер і зафіксує ваш образ на плівці. Задарма. Один примірник портрета ви отримаєте тут же для себе, а другий піде на виставку. Потім, восени, матимете змогу зустрітися з самим собою. Та ще, цілком імовірно, і з родичами та друзями, портрети яких також стануть експонатами.

З почутого на «Привозі»

Огрядна молодиця, тримаючи в руці паперові пакетики, запрошує перехожих:

— Засіб від тарганів! Беріть — не пошкодуєте!

— А вони ж від нього хоч поздихають? — зупиняється солідна дама.

— Ображаєте...

Дама все-таки пішла далі. Сусіда ж молодиці, що продає різний заморський товар, іронічно-поблажливо радить:

— А ви кажіть так: поздихають чи не поздихають, а ось того здоров'я, що мали, достеменно вже не матимуть.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

ВІДЧИНЯЙ ВОРОТА — ПОДАТКИ ПРИЙШЛИ

Ще два роки тому за 20 кілометрів від Кіровограда хиріло бригадне село Івано-Благодатне. Люди з нього здебільшого подалися до міста, пустками стояли й валилися осиротілі хати. Та й рільнича бригада колгоспу імені Дзержинського Кіровоградського району, що господарювала на багатих навколишніх чорноземах, успіхами не радувала. Дивився на те, як занепадає рідне село, генеральний директор кооперативного підприємства «Кіровоградсільбудіндустрія» Іван Кардаш, і серце його обливалося кров'ю. Це ж мине небагато часу, і село зовсім щезне.

Ні, він не спостерігав байдуже за його занепадом. Допомагав, чим міг. І будматеріалами, і коштами. Підприємство взяло шефство над селом і бригадою, але мало було від того користі. Вимагалося чогось кардинальнішого. І взяла «Кіровоградсільбудіндустрія» Івано-Благодатне цілком у своє володіння. Хай буде тут агроцех підприємства, а потім і село піднімемо. У лютому 1992 року й акта відповідного одержала на виділення їй 1300 гектарів землі для ведення сільського господарства.

Небагато часу збігло відтоді — а ось їдемо по Івано-Благодатному, і очам не віриться. Ніби з казки, виростає сучасне село.

— Оце бачите, — розповідає начальник відділу капітального будівництва підприємства Сергій Федотов, — новий мікрорайон закладено на 91 житловий будинок. Лінію електропередач підведено, буде газ, телефон, водогін. Он будинки для спеціалістів. Трохи нижче — лікарня на 25 місць з інтернатом для престарілих. А отут буде церква, вже і документація є.

— А то що за видиво по той бік ставу? — показую на високий триповерховий будинок, у якому щось від казкового терему чи від готичного собору.

— Та то ж комплекс — середня школа з дитячим садком на 90 місць. А за ними — навчальні майстерні, господарські приміщення з підвалом для зберігання городини. Праворуч — центральна котельня. Зліва від дороги — олійня з крупорушкою, поруч будуть (вже запроектовано і обладнання закуплено) млин, сирцех продуктивністю півтонни сиру за добу, маслоцехах, консервний міні-завод для переороблення овочів і фруктів на мільйон консервних банок.

Сергій Михайлович розповідав і показував — лише встигай записувати: «Оцей ставок — один з трьох запроектованих. А цією вулицею водопровід тягнемо, пробурили три артезіанські свердловини. Ото, бачите, поле, що в трасу впирається. То на ньому новий мікрорайон буде на 150 будинків. Вже дорогу й вулиці там висипали, електрику провели. Бо в самому селі для розбудови місця немає. Там, де колись були садиби, нові побудували: 21 — підприємство, а 23 — самі мешканці села. Повертаються люди додому».

Полишивши, так би мовити, сферу соціальну, поїхали ознайомитися з виробничою. І тут дивина. Ось господарський двір з током, двома зерносховищами по 2000 тонн кожне, овочесховищем на 600 тонн, гараж і майстерня. Біля сорокатонної вагової — адмінбудиночок з їдальнею на 25 чоловік. І все це зроблено компактно, добротно, з прицілом на перспективу.

Метрів за сто — тваринницький комплекс з відгодівельним приміщенням на 1000 голів, пташником на 10000 курей, котельнею, кормоцехом, будиночком для персоналу обслуги. У долині — ковбасний цех, введений в дію місяць тому спільно з приватними підприємцями. Господарює тут громадянин Ізраїлю, уродженець Кіровограда Борис Маламуд. Технологія — ізраїльська, устаткування хоч і вітчизняне, але унікальне, комп'ютеризоване, виготовлене на одному з черкаських оборонних заводів.

— О, Іван Федорович — то велика людина, — каже про Кардаша без тіні іронії Борис Абрамович. — Він вважає, що відродження села починається з виробництва. І робить усе для того, аби було що вирощувати й переробляти, а одержані гроші вкладати в будівництво. Жаль, що не всі так думають. Створюється враження, що декотрі хочуть, щоб в Україні якомога менше вироблялося продукції. Ось узяти наш унікальний цех. Ми могли б нагодувати ковбасою увесь Кіровоград, до того ж у нас вона в півтора раза дешевша, ніж вироблена в споживчій кооперації чи на заводі. Але примусово підвищують ціну, ніяк не хочуть виділити спеціалізованого магазину.

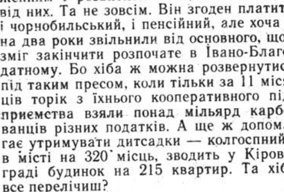
Іван Кардаш про зроблене майже нічого не казав, мовляв, самі ж бачили. Лише уточнив деталі. Так, сад закладено на 28 гектарах, 24 гектари відведено під городні культури. На землях агроцеху вирощено добрі врожаї, виконано держзамовлення. Вкладені в будівництво кошти не висять боргом на шиї. Вклали мільярд, а продукції виростили на мільярд 300 мільйонів карбованців, та й то в цінах, обіцяних державою ще на початку літа. Гнітить його інше — недосконалість нашого законодавства щодо податків. Адже сказано, що підприємства, які займаються відродженням і розвитком села, звільняються від них. Та не зовсім. Він згоден платити і чорнобильський, і пенсійний, але хоча б на два роки звільнили від основного, щоб зміг закінчити розпочате в Івано-Благодатному. Бо хіба ж можна розвернутися під таким пресом, коли тільки за 11 місяців торік з їхнього кооперативного підприємства взяли понад мільярд карбованців різних податків. А ще ж допомагає утримувати дитсадки — колгоспний і в місті на 320 місць, зводить у Кіровограді будинок на 215 квартир. Та хіба все перелічиш?

Мабуть, годі вже теревенити про необхідність пріоритетного розвитку села. Потрібно хоча б що-небудь зробити, аби той розвиток забезпечити. У Кіровограді не тільки Кардаш (хоч і не з таким розмахом) може взятися, і береться, за його відродження. Треба, вкрай треба, щоб Верховна Рада і Кабінет міністрів допомогли таким ентузіастам.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Фотофакт

У львівському науково-виробничому об'єднанні «Автовантажмаш» розроблено конструкцію невеликих вантажотранспортних машин з дизельним та електричним двигунами. Ці самохідні механізми можуть піднімати понад півтори тонни вантажу на висоту майже до трьох метрів.

Їх виробництво розпочало державне підприємство ЛАНТ. Одинадцять дизельних автонавантажувачів уже відправлено замовникам.

Продукція ЛАНТа має широкий попит, а його постачальники — тільки українські підприємства: з Харкова, Луганська, Дніпропетровська й Стрия.

На знімку: генеральний директор НВО «Автовантажмаш» Антон Володько, головний конструктор об'єднання Богдан Сайкевич та технічний директор ЛАНТа Ярослав Клапчук.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА.

Про необхідність і важливість приватизації сказано чимало. А звернутися до цієї проблеми мене змусили оприлюднені у Верховній Раді наміри уряду з реформування економіки. Так ось, від приватизації у тому вигляді, в якому її подав уряд, я й хочу застерегти.

Населення України за способом його участі в процесі приватизації, на мою думку, можна поділити на три соціальні групи: працівники підприємств, що приватизуються; працівники підприємств, котрі не підлягають приватизації, бюджетної сфери й особи, які не беруть участі у створенні матеріальних благ (пенсіонери, учні та інші); чиновники.

КОМУ ПОТРІБНА ТАКА ПРИВАТИЗАЦІЯ

Інтереси працівників підприємств, що підлягають приватизації

Для середніх і великих підприємств основним засобом приватизації є акціонування, предтечею якого виступає корпоратизація. Остання не змінює форму власності підприємств, але перетворює їх — виникають державні акціонерні товариства. Поділ майна підприємств на частини, свідченням яких є акції, створює умови для подальшого передавання їх приватним особам.

Наслідки корпоратизації для першої соціальної групи — працівників підприємств, що приватизуються, — лише негативні. Здавалося б, збереження державної форми власності під час корпоратизації не повинно призводити до негативних змін — через те, що підприємство назвали акціонерним товариством, нібито нічого не змінюється. Насправді це не так.

По-перше, змінюються органи управління підприємством. На чолі — спостережна рада, куди згідно з Указом Президента України «Про внесення змін до Указу Президента України від 15 червня 1993 року №210 «Про корпоратизацію підприємств» входять працівники органів управління державним майном, тобто міністерств і місцевих органів влади. Чи захочуть працівники підприємств, що корпоратизуються, посадити собі на шию нових керівників, чий вплив на нинішні некорпоратизовані підприємства мінімальний або зовсім відсутній? Звичайно, ні. Зайві керівники нікому не потрібні, а тим паче озброєні декретом Кабінету міністрів «Про порядок використання прибутку державних підприємств, установ та організацій» від 10 травня 1993 року, за яким міністерства мають право встановлювати підприємствам нормативи розподілу прибутку, а також володіють правами місцевих держадміністрацій з управління майном, що перебуває в державній власності.

По-друге, у ході приватизації більшості підприємств, що корпоратизуються, на користь їхніх працівників може відійти не більш як 10 — 12 відсотків вартості майна підприємств. І навіть п'ятивідсоткова квота акцій, що їх передають керівникам, не змінює стану речей — контрольний пакет акцій колективу зберегти за собою не вдасться, він відійде до Фонду державного майна. Облишимо поки що питання про те, як розпорядиться фонд акціями, згадаймо лише про необхідність нарахування дивідендів — причому як на акції, що належать працівникам, так і на акції, що належать державі (див. декрет Кабінету міністрів «Про виплату дивідендів (частини прибутку) суб'єктами підприємницької діяльності, створеними за участю державних підприємств і організацій» від 30 квітня 1993 року). І наївно було б гадати, що підприємства зможуть вкладати прибуток у розвиток — державні чиновники в спостережній раді цього не допустять, оскільки їхнє завдання не розвивати виробництво, частина якого вже не належить державі, а поповнювати державний бюджет. Тобто, більша частина прибутку спрямовуватиметься на виплату дивідендів, що, крім наведених наслідків, призведе також до зменшення фондів споживання підприємств за рахунок перерозподілу прибутку на користь держави. Таким чином, йдеться про додатковий податковий тягар, що виникає під час приватизації шляхом акціонування.

По-третє, акції, що залишилися невикупленими трудовими колективами, Фонд держмайна розповсюдить серед населення країни. При цьому не виключена можливість того, що контрольні пакети акцій високорентабельних виробництв придбає нова буржуазія. Такі перспективи не влаштовують ні директора (невідомо, як вдасться спрацюватися з новими господарями), ні робітників чи службовців (нині скорочення — останній захід, але за звичаїв наших підприємців він буде першим — дай-но їм лише покерувати).

Саме ці три обставини дають змогу мені вважати, що зацікавленість працівників підприємств, що приватизуються, в корпоратизації і подальшій приватизації блоковано.

Неважко помітити, що більшість негативних моментів приватизації шляхом акціонування можна зняти, коли дозволити трудовим колективам одержати у власність контрольні пакети акцій. Чому, питається, під час приватизації орендних підприємств таку можливість надано (див. п.8 декрету Кабінету міністрів «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їх структурних підрозділів, зданих в оренду» від 20 травня 1993 року), а коли приватизація йде іншим шляхом, то ні? Відповідь дуже проста: під час приватизації орендних підприємств існує інший спосіб відбити зацікавленість у ній.

Оренда як засіб приватизації давала можливість трудовому колективу залучити додаткове джерело фінансування до викупу державного майна. Справді, виступаючи орендарями, працівники є власниками як виробленої продукції, так і одержаного прибутку. Частина останнього йде на викуп. Саме ця обставина стала вирішальною для масового переходу підприємств на оренду після прийняття Верховною Радою Закону України «Про оренду майна державних підприємств та організацій». Проте декретом Кабінету міністрів «Про додаткове регулювання орендних відносин» від 15 грудня 1992 року колективи орендарів такої можливості позбавили — оренду з викупом заборонили. Здавалося б, залишається можливість перейти на оренду, нагромадити відповідні кошти для викупу, а затим приватизуватися. Нова методика розрахунку і порядок використання плати за оренду майна державних підприємств і організацій, введена постановою Кабінету міністрів від 12 листопада 1993 року, зводить цю можливість нанівець. Розмір орендних платежів, обчислених по-новому, робить оренду абсолютно невигідною — надто висока плата за неї.

Коло замкнулося. Зацікавленість у приватизації блоковано й у орендарів.

Як реалізувати свої права на приватизацію більшості громадян України?

Тепер подивимось, як пропонується реалізувати свої права в одержанні частини державної власності працівникам підприємств, що не підлягають приватизації, бюджетної сфери й особами, котрі не беруть участі в створенні матеріальних благ, — другої соціальної групи.

Кожному громадянину України відкривається безготівковий депозитний рахунок в ощадному банку. Він безоплатний і призначений для викупу державного майна. Для того, щоб ним скористатися, треба, для початку, піти на пошту й одержати спеціальні бланки заяв на придбання акцій, сплативши при цьому держмито. Затим відповідним чином заповнити їх і надіслати до комісії з приватизації обраного підприємства. Остання їх зареєструє й надішле відправникові приватизаційні платіжні доручення. З ними пряма дорога до ощадбанку. Оформлені там платіжні доручення відправляють назад, до комісії з продажу акцій, котра, у свою чергу, надсилає власникам сертифікати чи акції.

Мені важко собі уявити, що, палаючи бажанням узяти участь у приватизації, громадяни в масовому порядку кинуться на пошту і в ощадкаси. Якщо той, хто придумав такий порядок, вважає інакше, — сперечатися з ним не буду, а переконувати його, що є інші способи залучення широких верств населення до приватизації, — безглуздо, він їх чудово знає. Знає також, як працюють наші пошта і ощадбанки, знає, що абсолютній більшості населення не під силу не лише вибігати за акцією, а й обрати підприємство для вкладення свого приватизаційного сертифіката. Знає, що свідомо ставить перешкоди для участі широких верств населення у приватизації. Тим більше, що розмови чиновників про те, що ось-ось буде розроблено нормативну базу для створення і функціонування інституту фінансових посередників, котрі позбавлять людей від біганини за акціями й вибору об'єкта вкладення сертифікатів, дуже довго залишались розмовами. Та навіть якщо тепер такі інститути почнуть з'являтися, користі від них населенню буде стільки ж, скільки від зубодробильного порядку використання приватизаційних сертифікатів. Про це свідчать інтереси третьої соціальної групи — державних апаратників. А поки що реалізувати своє право на приватизацію більшості громадян України буде вкрай важко.

Інтереси чиновництва

Чиновництво у своїй переважній більшості не зацікавлене в приватизації. Справді-бо, якщо державне майно буде передано приватним особам, то чим чиновникові управляти? Парадокс полягає в тому, що інакше, аніж зверху, з апарату, приватизацію в країні, де переважна частина власності державна, здійснювати не можна — низи виключено з приватизаційного законо- і нормотворення. А створюючи і запроваджуючи ефективний порядок приватизації, чиновники рублять гілку, на якій вони сидять.

Приклади блокуючого приватизацію чиновницького нормотворення я уже наводив. Наведу приклад ще одного способу боротьби з приватизацією — зволікання у розв'язанні найважливіших проблем. Ось коментар заступника голови Фонду держмайна України В.Васильєва, присвячений створенню методичної бази функціонування інвестиційних фондів: «...Фонд держмайна не виявив необхідної наполегливості, та не знайшов він повного розуміння і з боку Національного банку — щось у нас з ним не виходить конструктивної роботи. Очевидно, тому, що немає законодавчої бази для такого інституту, як інвестиційний фонд. Правда, проекти є, але їх уже більш як 9 місяців обговорюють у різних інстанціях» («Ділова Україна», №74, жовтень 1993 р.). Тут уже не додати, не забрати. І тільки ще через шість місяців вдалося прийняти таке законодавство.

Таким чином, і чинне приватизаційне законодавство України, і зволікання з розробкою необхідної нової нормативної бази, по суті, приватизацію блокують. Приватизація практично стоїть на місці, а корпоратизацію чиновники збираються здійснювати примусово. Інших причин гальмування приватизації, крім небажання чиновництва втратити ласий пиріг державної власності, просто немає. І на підтвердження цього — досвід інших країн.

Та що нам інші країни! Що нам до того, що поряд, у Росії, приватизація, розпочавшися практично водночас з українською, просунулася далеко вперед. Що нам до того, що там, за даними обстеження Інституту соціології РАН, 39 відсотків підприємств, що приватизуються, викуплено повністю колективами, а на 36 відсотків їм належить 51 відсоток акцій, тобто 75 відсотків підприємств опинилися в колективній власності? Що нам до того, що там населення широко залучено до приватизаційних процесів за допомогою ваучерів і воно користується послугами широкої мережі інвестиційних фондів?

Хочу продемонструвати також відмінну рису наших чиновників — некомпетентність.

Наприклад, як розв'язати найважливіше завдання функціонування інвестиційних фондів з узгодження інтересів вкладників — населення та власників? Інтереси перших полягають у безпеці вкладень, якої можна добитися, максимально розпорошивши капітал фонду між акціонерними товариствами. А других — в управлінні через контрольні пакети акцій високорентабельних підприємств — лише так можна досягнути максимального прибутку. Спробу такого узгодження було зроблено під час створення механізму функціонування довірчих товариств (див. декрет Кабінету міністрів «Про довірчі товариства» від 17 березня 1993 року). І що ж? Скільки довірчих товариств створено з березня минулого року? Хто вже скористався їхніми послугами?

Інший приклад — новий порядок обчислення орендної плати. Старий був кепський, бо не давав можливості забирати багато прибутку в орендарів. А з формально-наукових позицій — тому, що фіксував частину доходу у вигляді орендної плати, не враховуючи відмінності в прибутковості під час використання різного майна. Та навіщо тоді вводити в розрахунки індекси інфляції, величину яких до сьогодні Мінстат точно обчислити не може? Доцільніше було б від них відмовитися, прив'язавши величину орендної плати до рентабельності виробництва за минулий квартал, оскільки прибуток, будучи частиною ціни, зазнає на собі рівня інфляції.

Або ще. Скільки разів з липня минулого року (моменту підписання) Президент вносив зміни до свого Указу «Про корпоратизацію підприємств»? Двічі.

Усі ці приклади — це що, свідчення компетентності апарату?

Закінчивши з прикладами, перейдемо до традиційного запитання: що робити? Але відповідати на нього я не хочу з тієї причини, що не бачу нині політичної сили, здатної здійснити ефективну приватизацію в інтересах Української держави та її народу. А статтю цю я написав лише з однією метою: показати, що нинішня виконавча влада не збирається здійснювати приватизацію як важливий елемент ринкових відносин, бо відсутність зацікавленості в ній практично всього населення тому свідчення.

Олександр МЕНДРУЛ,
кандидат економічних наук, віце-президент АТ «Регіональний фонд приватизації».

ЩЕ НЕ ШПИГУН, АЛЕ ВЖЕ Й НЕ ДЕПУТАТ

Самого лідера «Трудового союзу» Семена Печерського на цій сесії Одеської міської Ради не було — зачитали лиш його заяву про дострокове складання депутатських повноважень. Депутатства зрікалася людина, що «засвітилася» на сумнівних зв'язках з, як сказано в офіційному повідомленні Управління СБУ по Одеській області, іноземцем.

Служба безпеки кваліфікувала дії С.Печерського (передачу інформації, зафіксованої на магнітофонних плівках у вигляді його бесіди з отим самим іноземцем) як «потенційно небезпечні, такі, що можуть завдати шкоди суверенітету України».

Про все це «Голос України» вже повідомляв 24 лютого в кореспонденції «Тринадцять миттєвостей» очима СБУ». І тепер ось — продовження цієї скандальної історії: С.Печерський не став чекати, поки колеги по Раді запитають його, кому він служить...

... «Вечерняя Одесса» почала друкувати повний текст «відвертостей» Печерського, які в скандальному фільмі «Тринадцять миттєвостей», продемонстрованому кілька місяців тому по місцевому телебаченню, були в ряді місць скорочені чи приглушені. А в них — немало прізвищ відомих в Одесі й області людей, що стоять біля керма влади і які подані там не в кращому для них світлі. Причому дехто з них зараз балотується в народні депутати України, дехто має намір боротися за мандати при формуванні органів місцевого самоврядування.

До речі, щодо самої цієї організації: С.Печерський у бесідах з «іноземцем» не приховує, що створив її для боротьби (при фінансовій допомозі «друзів» з-за рубежу та шляхом змов, підкупу, інтриг) за владу — адміністративну, економічну — в Одесі. Схоже тепер, що безславно закінчилася не тільки депутатська кар'єра самого Печерського, а й існування кишенькового «союзу», названого чомусь «Трудовим», хоча його «труди», як з'ясувалося, досить-таки специфічні.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

У ХАРКОВІ ПЛАНУЄТЬСЯ ВІДКРИТТЯ КОНСУЛЬСТВА

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Єжи Казакевич запропонував відкрити у Харкові консульство. На зустрічі з мером Харкова Євгеном Кушнарьовим він заявив, що таким чином вдасться активізувати співробітництво у всіх сферах між обома країнами.

За словами Є. Казакевича, поки що у Харкові немає жодного офіційного зарубіжного представництва. Друге за величиною місто в Україні викликає великий інтерес у його країні політичних, ділових кіл, працівників освіти, культури. Посол відзначив, що Польща покладає великі надії на промисловий та науковий потенціал Харкова. Багато молодих людей у його країні хотіли б стати студентами харківських вузів. Голова міськвиконкому пообіцяв всіляко сприяти встановленню таких широкомасштабних контактів між двома народами.

На зустрічі йшлося також про визначення статусу кладовища, де поховані польські офіцери, яких було розстріляно у Харкові в роки сталінського режиму.

Микола КОСИЙ.

Харків.

НЕГОЛЕНІ. ЗАТЕ СИТІ?

Під час проведення в Миколаєві аукціону з продажу комунального майна і права оренди приміщень об'єктів малої приватизації сільськогосподарське акціонерне товариство ім. Т.Г.Шевченка, перемігши конкурентів, викупило... дві перукарні і фотоательє. Навіщо? «А для того, — охоче пояснює директор товариства Анатолій Царенко, — аби мати у місті свої магазини, реалізувати через них м'ясо, молоко, яйця, овочі та інші продукти». Перепрофілювати перукарні, щоправда, зможуть лиш через два роки — такі умови продажу. Отож, поки що перукарі, як і досі, стрижуть та голять там клієнтів, водночас опановуючи фах продавців. А ось фотомайстрам на перекваліфікацію часу, вважай, не відведено, бо дворічного терміну на перепрофілювання для їхнього ательє не передбачено. Тут уже найближчим часом буде магазин.

Георгій ЧОРНОМОР.

Миколаїв.

ШКОЛА ДЛЯ... ТРЬОХ ШКОЛЯРІВ

Відкрилася вона у селі Зоряному Христинівського району. Років 15 тому гублинне сільце області зарахували до «неперспективних» і школу закрили, довелося дітлахам ходити «по науку» до сусідніх сіл за кілька кілометрів. І ось знову у Зоряному завдяки турботам місцевого сільгосппідприємства відкрили школу. Навчається у двох початкових класах три учні. Вчителька, вона ж і директор, та її односельці радіють: є школа — будуть і школярі!

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Готуються до прийому іноземних спостерігачів

Голова Закарпатської обласної Ради Дмитро Дорчинець прийняв спеціальне розпорядження про забезпечення перебування в регіоні офіційних спостерігачів від іноземних держав на виборах 27 березня. Документом, зокрема, передбачено виділення гостям окремих приміщень для роботи, обладнання їх оргтехнікою, забезпечення перекладачами та автотранспортом, медичне, культурне обслуговування тощо. Сприятимуть спостерігачам у здійсненні повноважень і окружні та дільничні виборчі комісії.

Гроші — це політика

Технології — швейцарські, постачання — англійське, монтаж друкарських машин — німецький, а продукція — суто українська: національна валюта гривня. Саме так можна охарактеризувати відкриття першої черги Державної банкнотної фабрики в Києві, участь у якому взяв Президент Л.Кравчук. Він однозначно оцінив цю подію як ще один вагомий крок до справжньої української державності, бо, за його словами, «не може бути незалежної держави, її економіки, а отже, й політики, коли нема власної валюти». Той, хто каже, що треба зупинитися і йти до рубльової зони, але не пояснює, що це означає, той говорить народові неправду», — зазначив Президент в урочистій промові.

З його слів стало відомо, що відкриття банкнотної фабрики стало не тільки помітним політичним явищем, яке дало Президентові всі можливості на, так би мовити, «отповедь клеветникам», котрі справді вже набридли розмовами про неспроможність самостійного існування Української держави на тлі їхньої ж повної бездіяльності.

Л.Кравчук, якого супроводжували в.о. Прем'єр-міністра Ю.Звягільський, голова правління Нацбанку В.Ющенко, інші міністри й високі урядовці, повідомив, що вони дійшли усної згоди в тому, щоб перетворити цю банкнотну фабрику в сучасно обладнаний комплекс для виготовлення української валюти: і карбування монет, і друкування банкнот. Судячи з темпів налагодження цієї фабрики (всього кілька місяців), таке цілком реально.

А фабрика готова працювати. Її потужність, звісно, є комерційною таємницею, але, як сказав мені один з працівників фабричного режиму охорони, «нам вистачить».

До речі, попереджаючи можливі запитання на кшталт, чи можна буде щось поцупити, скажу: тільки відомих є дві системи охорони. Внутрішня — такі собі кремезні молодики, які пройшли відповідне стажування за кордоном і підкоряються тільки своєму начальству, і зовнішня — державна служба охорони МВС.

Ще одна деталь. Коли Л.Кравчук особисто натиснув кнопку пуску друкувальної машини, хтось пожартував: «Кажуть, що робити це треба якомога рідше». І це теж правда...

На «літній» час

Державна комісія єдиного часу та еталонних частот України нагадує, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 1992 р. № 139 на всій території України 27 березня 1994 року о 2 годині запроваджується дія «літнього» часу переведенням годинної стрілки на одну годину вперед.

У сусідів

ФОРМУЮТЬ АГРАРІЇ

Центральна виборча комісія з виборів до парламенту Молдови оприлюднила остаточні результати, згідно з якими 55 місць у парламенті одержала Аграрно-демократична партія Молдови (АДПМ), 30 — лівий блок, котрий об'єднує соціалістів і рух «Єдність», 11 — профронтівський рух «Селяни та інтелігенція», 9 — альянс християнсько-демократичного Народного фронту.

Більшістю депутатських мандатів забезпечено аграрникам право формування Кабінету міністрів. За відверто негативного ставлення депутатів від АДПМ до опозиційного Народного фронту слід чекати на розформування або реорганізацію міністерств, біля керівництва котрих стояли представники цього руху. В першу чергу кадрова чистка торкнеться міністерств культури, освіти і держдепартаменту мов. У цьому зв'язку національні меншини республіки розраховують на більш лояльну щодо них політику уряду, зокрема на внесення змін до положення про атестацію кадрів на знання держмови. Російськомовне населення Молдови побоюється поголовного скорочення фахівців некорінної нації після атестації, призначеної на друге квітня.

Перші зміни в держструктурі вже розпочалися. Указом Президента Молдови ліквідовано національне телебачення і радіо, натомість оголошено про створення держтелерадіокомпанії. Безперечно, і указ, і наступна реорганізація телерадіослужб має на меті закрити опозиції вихід до ефіру, звільнивши журналістів, котрі працюють в цій системі на Народний фронт.

Світлана ЧАЛА.

Кишинів.

Документи

«ПРОРИВАЄМОСЯ» ДО ЄВРОПИ

— Парафування Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейським Союзом — революційний крок у наших відносинах, — заявив напередодні офіційної церемонії парафування документа в Брюсселі заступник міністра закордонних справ нашої держави О. Макаренко. А парафували Угоду вчора глава українського зовнішньополітичного відомства А. Зленко і комісар Комісії ЄС Л. Бріттен.

З усіх спірних питань сторони в ході переговорів дійшли згоди. Зокрема, знято обмеження ЄС в галузі транспорту та ряд інших. На думку О. Макаренка, цей документ тісніше пов'яже українську економіку з європейським ринком, сприятиме реформуванню народного господарства України.

Тарас ПЕТРІВ.

Брюссель.

У парламентах світу

ЖІНКИ ВІДВОЙОВУЮТЬ МАНДАТИ

Коли на минулих виборах Мартті Ахтісаарі здобув перемогу в боротьбі за крісло Президента Фінляндії над міністром оборони Елізабет Рен, спостерігачі зробили одностайний висновок — поразка Е. Рен, яка йшла майже нарівні з М. Ахтісаарі, обернулася усе ж великою моральною перемогою для фінського народу. Стало ясно, що він визрів для того, щоб поважати політиків, незалежно від їхньої статі й національності.

Е. Рен — шведка, представниця Шведської народної партії Фінляндії, яка виражає інтереси національної меншини. Інакше кажучи, у Фінляндії все гаразд із рівноправністю чоловіків та жінок, національних груп.

І, немов розвиваючи цей висновок, наступного дня після виборів Президента сталася нова сенсація: парламент країни, який розпочав весняну сесію, обрав своїм головою вперше в історії жінку — міністра освіти 51-річну Рітту Уосукайнен (Консервативна коаліційна партія). Кандидат соціал-демократів Саара-Марія Паакківен стала першим заступником голови парламенту. Загальний підсумок — дві жінки в його керівництві. Жінки становлять і третину уряду. І хоч, виступаючи в парламенті, колишній Президент М. Койвісто за звичкою розпочав промову словами «Пане голово», це не затьмарило тріумфу жінок (їх у 200-місному парламенті кілька десятків).

ІТАР-ТАРС.

Проблеми

УЯВНЕ ЗДЕШЕВЛЕННЯ

У 2—3 рази знизилися за останній місяць ціни на ринках Таджикистану. Але відбулося це аж ніяк не тому, що краще почала працювати економіка — вона, як і раніше, в занепаді. На зниженні цін позначилася основним чином нестача або навіть повна відсутність грошей у кишенях покупців.

За перші два місяці нового року на багатьох заводах, в організаціях і колгоспах зарплату видавали лише один раз, у момент переходу на російські рублі зразка 1993 року. Для наступних виплат у Нацбанку не вистачило готівки: з виданих на руки під час першого етапу фінансової реформи 20 — 25 мільярдів рублів до казни повернулася лише десята частина, решта осіла «в панчохах» простих людей або в сейфах комерсантів. Відзначено чимало фактів, коли банкноти спливали до сусідніх держав.

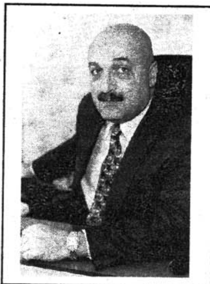
Для розв'язання фінансових питань таджицька урядова делегація здійснила нещодавно візит до Москви. Про результати переговорів не повідомлялось. Стало, однак, відомо, що найближчим часом до Душанбе прибуде група російських експертів. Представники таджицького керівництва говорять про свій намір домогтися «повноправного членства республіки у рубльовій зоні». Треба розуміти, що до цього часу воно не було повноправне.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

Кандидат у народні депутати України Вадим ПЛОТКІН:

«Я ХОЧУ, ЩОБ МАЛЕНЬКА ЛЮДИНА, ПРОКИДАЮЧИСЬ ВРАНЦІ, ПОСМІХАЛАСЯ»

— 10 мільйонів доларів — про меншу суму не має рації говорити.

Іноземці, що сиділи за столом переговорів, ледве встигали нотувати все сказане Плоткіним. На лобі у іноземних бізнесменів проступив піт. Й було від чого: півтори години тому вони зайшли до кабінету генерального директора державного зовнішньоекономічного підприємства «Укрзовнішпром» з надією домовитись про закупівлю дефіцитної арматури, не більше, та від перспектив співробітництва, що їм змалював Вадим Григорович, у гостей перехопило подих: «Невже все це є в Україні? Невже це можна купити за такими цінами?» Виявилося, що можна, але якщо йти назустріч — інвестуючи певні кошти у конкретний проект, спрямований на розвиток української промисловості. Для початку так і зійшлися на 10 мільйонах інвестиційних доларів.

На інвестиції «Укрзовнішпром» почав працювати тільки цього року, коли твердо став на ноги. До цього, лише за рік свого існування, що розпочалося з комірчини й гурту однодумців, ця організація дала держбюджету 250 мільйонів доларів. Багато в чому справі сприяла пробивна енергія Вадима Плоткіна, для якого, схоже, немає нічого неможливого.

Дізнавшись, що колектив Іллічівського порту висунув Вадима Григоровича кандидатом у депутати Верховної Ради, я, по правді кажучи, подумав: та який з нього політик? Адже він, курсуючи між Запоріжжям, Маріуполем, Кривим Рогом тощо, навіть газету не встигав прочитати. В тому, що я помилився, довелося зізнатися вже в перші хвилини розмови.

З усіх животрепетних проблем нашого безрадісного, ще б пак, буття Вадим Плоткін має свою чітку аргументовану думку. Коли іноземна делегація пішла, ми говорили про потребу створення в Україні професійного війська, компенсації людям їхніх заощаджень, забезпечення пенсіонерам гідного рівня життя... «Політична» частина нашої розмови розпочалася з того, що Україна може бути тільки унітарною, але ніяк не федеративною державою. В цей момент я й увімкнув диктофон...

— А втім, Вадиме Григоровичу, погодьтесь, що в той час, коли депутати їли самі себе поїдом, уряд тупцював на місці й розв'язував питання власного благополуччя, а Президент все намагався всіх перехитрити, — економіка не розвалилась остаточно лише завдяки працівникам на місцях. У цьому зв'язку чи не вважаєте ви, що навіть за унітарної держави регіони мають бути наділені максимальною економічною самостійністю?

— Так, дійсно, відсутність сильної виконавчої влади в Україні призвела до анархії що в політиці, що в економіці. Це зумовлене тим, що в перехідний період не вдалося сформувати структуру влади. Двовладдя представників Президента й місцевих Рад спричинило безвладдя. З цього користуються й тіньові структури, і деструктивні елементи, які намагаються підірвати економіку. Що, звісно, завдає великої шкоди Україні. Отож, я за конкретну, централізовану владу, яка могла б визначати конкретну економічну стратегію країни. У рамках цієї стратегії регіонам має бути надано максимальну самостійність, бо на місцях видно, як саме краще розв'язувати тактичні завдання.

— У своїй передвиборній програмі ви виступаєте за створення вільної економічної зони. Дехто у Києві розцінює це як економічний сепаратизм...

— Аж ніяк! Почнемо з того, що Верховна Рада в жовтні 92 року прийняла Закон «Про загальні принципи створення й функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», який явно засвідчує, що в таких зонах держава сама зацікавлена. Створення такої зони передбачає введення пільгових валютно-фінансових, митних, податкових й інших умов економічної діяльності що вітчизняних, що іноземних фізичних й юридичних осіб. Зона, створена в Одеській області, могла б бути змішаного типу, поєднуючи в собі й відбиваючи всі можливості і спеціалізації регіону: порти, митні сховища, туризм, транзит. Але, звичайно, передусім порти, адже через Одеський, Іллічівський, Південний, Ізмаїльський і порт Рені проходить сила-силенна вантажів не тільки з України, але й СНД, багатьох Балканських й азіатських країн. Проте об'єктивних передумов, бажання й самого закону недостатньо для створення вільної економічної зони. Потрібно створити у державі систему законів, на підтримку підприємництва, а над цим майбутньому парламенту треба серйозно попрацювати.

Тому я вважаю, що вихід для всієї України — у створенні парламентської республіки з міцним виконавчим органом — Кабінетом міністрів. Він має бути наділений всіма необхідними правами, включаючи передання під його юрисдикцію Національного банку. Адже уряди, що приходили на зміну один одному, не могли нічого зробити тому, що не мали достатньо повноважень для розв'язання посталих перед економікою проблем. Усі спроби внести прогресивний, реформаторський струмінь Верховна Рада рубала під корінь, разом з тим, намагаючись усю вину за розвал економіки покласти на уряд, перетворюючи його в «хлопчиська для биття».

— Але ж й у самому кабінеті була міцна консервативна опозиція...

— Безумовно, я віддаю належне і Володимиру Лановому, і Віктору Пинзенику в їхніх намаганнях активізувати процес реформ. Але те, що вони пропонували, можливо, й було правильне з наукового погляду, проте в той же час було геть відірване від економічної реальної ситуації. Пропонуючи реформи, вони не знаходили шляхів для їх втілення, бо не мали найменшого досвіду керівництва економікою.

— У день свого призначення Леонід Кучма проголосив про наміри створити коаліційний уряд. Та наміри так і залишилися намірами, бо кабінет був сформований партією влади, а півтора рухівця у ньому великої погоди не робили. Чи вважаєте ви, що майбутній кабінет має бути сформований на коаліційній основі?

— Для того, щоб твердо піти єдиним шляхом, дійсно потрібна коаліція. Коаліція, що свідомо визначить свою стратегію. Тоді всі учасники процесу провадитимуть реформи у межах, визначених ними ж на основі компромісів. Інакше всі починання уряду розтрощуватимуться об несприйняття їх тою чи іншою фракцією у парламенті. Тому я і в житті, і в роботі прихильник компромісів. Вважаю, що тільки компроміс на основі першочергових завдань, що випливають з реальної ситуації, може стати грунтом для плідної праці уряду. Але! Розгони кабінетів, їх чехарда лише завдають шкоди. Ми не можемо нехтувати людьми, які мають досвід у десятки років роботи в державних органах влади. Цих людей потрібно згуртувати й націлити на виконання тих завдань, що поставить коаліційний уряд.

— Лихо наших політиків у тому, що вони постійно шукали ворогів, замість того, щоб знаходити якісь моменти перехрещень, які дозволяють зрушити віз із місця. Чи бачите ви зараз будь-яку загальну коли не платформу, то п'ятачок, котрий об'єднав би всі політичні сили України? Бодай на час.

— Об'єднати зараз може лише загальна мета — порятунок країни від загибелі, край якої вона стоїть. Це і економіка, що доведена до цілковитого виснаження, і політика, яка чітко показала власну нездатність. Я підтримую Президента, коли він закликає до злагоди. Все це добре, але треба й владу іноді вжити. На жаль, Президент внаслідок певних обставин, а також і рис власної вдачі, не завжди це робив. Що стосується парламенту...

Розумієте, вищий законодавчий орган, який себе не поважає до того, що за присутніх у залі 60 чоловік на табло реєстрації засвічується цифра 260, й спікер, котрий розуміючи, що під час голосування відбувається фальсифікація, закриває на це очі, — такий парламент своє віджив. Президенту в країні немає на кого спертися. Я вважаю, що коли прийде новий парламент, котрий нічим не різнитиметься від старого, то Президенту владу все ж доведеться застосовувати, бо головним для нього має бути добробут і спокій громадян...

Тому я закликаю обрати до Верховної Ради людей гідних, готових здійснювати розумну політику на благо держави і, головне, людини.

«Україні Чорноморський флот не потрібний. І не потрібний негайно!»

— Вадиме Григоровичу, яким вам бачиться розв'язання проблеми Чорноморського флоту?

— З цього приводу в мене є давно сформована чітка позиція. Чорноморський флот як бойова одиниця колишнього Радянського Союзу, котра мала стратегічне призначення, вмер. На цю мить маємо скупчення старих кораблів (наймолодшого було спущено на воду 15 років тому). Через те, що зараз утримувати цей флот — непосильний тягар для будь-кого, через те, що у Босфорі вільне пересування кораблів **ЧФ** може бути заблоковане за одну мить, вважаю, що Україні такий флот не потрібний і не потрібний негайно! Коли ж у Росії є бажання цей флот мати і його утримувати, то, на мою думку, Україна, як і багато інших країн світу, могла б дозволити дружній Росії мати на своїй території військово-морську базу з усіма наслідками, що з цього випливають. Тобто — оренда за світовими цінами всієї інфраструктури. Гадаю, що, зробивши такий крок, а іншого виходу немає, Україна змогла б і розв'язати питання із заборгованістю Росії за енергоносії, і стабілізувати ситуацію в Криму. Після розв'язання питання з **ЧФ** припиняться інсинуації Росії щодо Криму.

— А як ви взагалі ставитесь до автономії Криму?

— Я вважаю, що Президент і Верховна Рада України, котрі проводили недалекоглядну політику догоджання й плазування перед опортуністичними силами Криму, й призвели до нинішньої надзвичайно небезпечної ситуації в Криму. Для створення автономії потрібний народ, котрий компактно живе на цій території. Але, даруйте мені, Крим населяють представники 130 національностей! У Біловезькій Пущі лідери України, Росії і Білорусі визнали непорушність кордонів екс-СРСР, що існували на той момент. Проте парламент і Президент України, йдучи на повідку у екстремістів, поставили Крим на межу відокремлення на користь Росії. Слід було не ховатися, наче равлик у власній мушлі, а розвивати відносини добросусідства й співробітництва з Росією. Зараз ще не пізно розв'язувати кримське питання, сівши за стіл переговорів з Росією. Якщо ми знайдемо спільну мову в політиці і економіці (що піде на благо обом народам), то я вважаю, що Росія відмовиться від своїх претензій на Крим. А нам, у свою чергу, не треба лякати й відштовхувати Крим націоналістичним «бліцкрігом». Адже рейди націоналістів на півострів були не останньою причиною приходу до влади Мєшкова, котрий нині провадить сепаратистську політику, запрошує з Москви міністрів, формує проросійський кабінет на зло Україні. Тому я вважаю, що настав час Києву застосувати владу і ще раз нагадати, що Крим був, є й буде український. Поки що офіційно від принципу непорушності кордонів ніхто не відмовився. І не треба цю відмову провокувати. Треба йти на компроміс — на створення військово-морської російської бази в Севастополі. Таке рішення буде вихідним пунктом покращання україно-російських відносин, я цього певен.

«Економікам всіх країн СНД потрібна єдина «група крові» — єдина валюта»

— Леонід Кравчук недавно, виступаючи по радіо, заявив, що запровадження на території України російського рубля означало б втрату незалежності. Ви ж стоїте за єдину грошову одиницю в усьому СНД. Чому?

— Знову ж таки через недалекоглядність і політичні амбіції слово «союз» стало ім'ям загальним. Але ж «союз» може бути й однодумців — країн, людей, котрі мислять реалістично. Всі держави ідуть до інтеграції — це об'єктивний світовий процес. Чому ж ми маємо йти проти нього? Лише доцентрові сили можуть привести Україну до щастя й благополуччя. Я вважаю, що з керівництвом Росії можна домовитися. У народу Росії немає тих імперських амбіцій, про існування котрих нас намагаються переконати. Подивімося на себе: чи не є чисельні вчинки керівництва України, котре весь цей час загравало з радикальними силами, причиною зміни економічної політики Росії на більш жорстку? Думаю, питання риторичне.

Коли вводили купони, то ніхто не передбачав, до чого це може привести. З наших грошових знаків сміються всі, а народ України ще й плаче. Це не валюта — це ерзац. Україна й Росія успадкували від Союзу єдиний економічний організм, котрому потрібна «єдина група» крові — одна валюта. А купон нас отруїв.

Проте єдина валюта — це тимчасовий захід, необхідний на даному перехідному етапі, поки ми не напрацюємо механізму побудови замкненого кола виробництва. Це може тривати 5, 10 і навіть 15 років.

А поки що нам необхідна єдина валюта в єдиному економічному просторі. Всім країнам СНД потрібен економічний союз.

— Але Захід пообіцяв виділити кошти для створення стабілізаційного фонду гривни...

— Ці гроші ми проїмо і дуже швидко. Нині, коли за межею бідності опинилася більша частина населення, буде злочин пускати допомогу Заходу на створення ефемерної валюти, котра своїм існуванням ллє бальзам на чиїсь амбіції. Гроші ці мають йти на медицину, на допомогу інвалідам, студентам, військовикам, котрих масово скорочують.

Коли в нас стільки незаможних, нам власті говорять про гривну, про будівництво терміналу в Одесі... Останнє взагалі — несосвітенна дурниця, бо якщо вести розумну політику, то про постачання нафти в необхідному обсязі можна домовитися з Росією. Не втрачаючи, до речі, при цьому державної незалежності.

«Коли я цього досягну, то зможу спокійно вмерти»

— Колись ми жили в найбільшій державі світу, пишалися тим, що «робимо ракети, перекриваємо Єнісей...». А зараз утворився певний вакуум гордості за державу. Підсвідомо багато хто себе через це почуває незатишно. Вадиме Григоровичу, ви об'їхали багато країн, в тому числі рівних Україні за територією, потенціалом... Як ви вважаєте, все ж чи є нам чим зараз пишатися?

— Народ України може пишатися перш за все своїм миролюбством. Лише дуже душевний, добрий, широкої натури народ зміг не допустити такого кровопролиття, яке відбувається в сусідніх країнах. Терпіння дає нам можливість жити в мирі. В іншій, менш мужній країні, схожа до нашої ситуація в економіці й політиці давно вже спричинилася б до громадянської війни. Тому мені хочеться схилити голову перед нашими людьми, котрі витримали всі тягарі й нестатки перехідного періоду, зростання злочинності й цін, хаос у економіці і політиці. Ось за що я люблю Україну, її народ. Україна велика не за територією, не за військовою міццю, а духом свого народу. Мені хотілося б побачити Україну найбагатшою й найщасливішою. І це настане. Та водночас мені хотілося б, щоб ми не забували про тих людей, котрі віддали свої кращі роки, здоров'я і сили Радянському Союзу, ідеям, в які вони вірили. Ми повинні поважати їх і забезпечити їм старість, а не звинувачувати в тому, що, мовляв, вони не відвоювали Україні незалежність раніше.

Я закликаю в усьому керуватися розумом, загальнолюдськими цінностями, поважати гідність людей. Держава має будуватися на любові до людини — кожної конкретно. Якщо мене оберуть до парламенту й нам удасться побудувати державу, де маленька людина буде щоранку прокидатися з усмішкою, то я зможу спокійно вмерти, бо зможу сказати: «Це те, чого я хотів досягнути в житті».

Бесіду вів Сергій БІЛИК.

Наш літак за Ла-Маншем

готовий будь-якої миті злетіти в повітря і взяти курс на будь-який район світового океану, де у воду потрапила з танкерів нафта. Звісно, зі спеціалістами і необхідним обладнанням на борту.

Відразу зауважимо: цей літак належить українській приватній авіакомпанії «Хорс», яка має власний офіс у Києві. Як наша крилата машина потрапила на Британські острови?

— Торік світове співтовариство вирішило запровадити постійне чергування двох транспортних літаків за Ла-Маншем, — розповідає директор авіакомпанії «Хорс» Сергій Томчані. — Оголосили тендер, в якому взяли участь десятки відомих авіакомпаній, зокрема з Бельгії, Нідерландів, Австрії, Росії... Виграли тендер американці і ми.

— Таке солідне партнерство з королями світового нафтового бізнесу, очевидно, посилило фінансові можливості «Хорса»?

— Воно то так, але найголовніше інше: нас уже знають у Європі, — продовжує Сергій Іванович. — А добрий імідж, згодьтеся, важить немало. Бо нікудишній той підприємець, той господар, який живе тільки нинішнім днем.

Найголовніше, чим сьогодні займається «Хорс», — це вантажні перевезення. Власне, з цих послуг і почало свою діяльність майже чотири роки тому мале підприємство, яке згодом переросло в авіакомпанію. Зокрема, налагодили повітряний транспортний міст між Києвом і Владивостоком — і справа, як то кажуть, пішла. Принаймні, замовників не бракувало. Люди не шкодували грошей, бо, погодьтеся, одержати вантаж майже з другого кінця планети за 12 годин, причому — цілим, непошкодженим — то щось варте. Тепер «Хорс» в основному доправляє в Україну та за її межі гуманітарну допомогу, бо комерційні перевезення практично припинилися. Податкова політика, яку провадить наша держава, зводить зусилля комерсантів буквально нанівець.

І все ж таки, хоч як трудно не доводиться, треба думати про день завтрашній. Ось невдовзі має з'явитися новий транспортний літак Ан-70, розроблений київськими авіаконструкторами. «Хорс» також зацікавлений, щоби ця перспективна машина якнайскоріше вийшла на злітні смуги наших аеродромів. Отож і вкладає гроші для впровадження нового літака у серійне виробництво. До речі, вже сьогодні цей літак хочуть купити авіакомпанії з Англії, США, Німеччини, Росії... І то добре, що Україна матиме літак міжнародного класу, на який є такий попит у світі. Але в даному разі треба думати передусім про власні державні інтереси. Щоби міцніли транспортні крила і нашої держави, а не тільки наших сусідів.

Так само вкладає «Хорс» гроші і в реконструкцію військового аеродрому у Васильkові, який у перспективі має стати великим аеропортом, що одними повітряними воротами нашої країни. Не шкодують авіатори-підприємці грошей і на гуманітарні потреби, зокрема на підтримку людей малозабезпечених та самотніх, утримують та фінансують спортивні команди. Ось зовсім недавно звернулися до них з військово-повітряних сил нашої країни. Потрібно протез для офіцера, який через нещасний випадок став інвалідом, — а де взяти валюту? Звісно, відгукнулися — замовили протез у Німеччині.

І ще одна характерна деталь. За штурвалами літаків, які літають з емблемою «Хорса», сидять вчорашні військові пілоти. Та й, зрештою, більш як 90 відсотків усіх працівників авіакомпанії — це недавні військові — офіцери, які потрапили в армії під скорочення або вже відслужили своє. Сам директор також служив офіцером у морській піхоті.

Хорс — це бог сонця у древніх слов'ян, це, коли хочете, провісник доброї надії. Отже, з добрими надіями злітають і крилаті машини молодої авіакомпанії.

І не тільки з берегів Ла-Маншу.

Роман ВАТРИЧ.

На знімку: директор приватної авіакомпанії «Хорс» Сергій Томчані.

Кримінальний тиждень

З лікарні під суд

потрапив тракторист сільгосппідприємства «Хіноцький», що у Володимирецькому районі на Рівненщині, Русін. Під час сварки він убив ножем дружину і трирічну доньку, після чого підпалив власний будинок. Русіна з ознаками отруєння від займистих матеріалів госпіталізували. Після лікарні на нього чекає ще один казенний дім.

Приховування доходів

викрили запорізькі співробітники міліції у приватному підприємстві «Антон». Його директор протягом минулого року приховав від оподаткування 205 мільйонів карбованців прибутку від реалізації 100 автомашин «Таврія».

Загинув... смертю злодія

Співробітники міліції Дніпропетровська, проводячи операцію «Сирена», піймали злодія, котрий захопив приватний автомобіль і мав намір зникнути з місця злочину. Під час затримання злочинець вчинив збройний опір: намагався кинути гранату у співробітника міліції. Однак був поранений, і граната вибухнула в нього в руках. Злодій загинув.

Обережно. Фальсифікована горілка!

Близько 635 пляшок фальсифікованої горілки (вартістю по 50 тисяч карбованців), 200 літрів спирту, пристосування для закорковування пляшок, близько 10 тисяч етикеток, ювелірні вироби із золота, долари США та інші цінності вилучила міліція Луганська в злочинної групи, до складу якої входили 2 громадянина Вірменії та 3 місцеві мешканці. Слідство з'ясовує джерело придбання спирту.

Розбій чи хуліганство

вчинила проти кандидата в народні депутати Верховної Ради України по Обухівському виборчому округу № 222 (Київська область) В. Мороза група невпоноліtних надвечір 5 березня, встановлює слідство. Всіх їх через дві доби знайшли співробітники міліції.

***

За минулий тиждень органи розкрили 210 тяжких злочинів, у тому числі 27 вбивств, 16 фактів заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті, 3 згвалтування, 33 розбійні напади та інші злочини. Викрили і знешкодили 59 злочинних груп. У затриманих вилучили 4 автомати, 17 пістолетів, 3 гвинтівки, 6 мисливських рушниць та обрізів, 13 одиниць саморобної вогнепальної зброї, 4 гранати та понад 2 тисячі патронів до різної зброї.

Виявлено 519 фактів, пов'язаних з незаконним оборотом наркотиків. Порушено 482 кримінальні справи, у тому числі 52 — за збут. Затримано 577 чоловік. Серед них 420 без певного роду занять та 11 мешканців країн СНД.

Станіслав КОЛДУНЕНКО, начальник прес-центру МВС України.

Фейлетон

Мільйон на бідність МШС

Нещодавно понесло мене до Москви. Хоч бували люди й відмовляли. Причому квиток у той бік, не повірите, в касі взяв. На замовлення. Один друг допоміг. Якщо треба, сказав він проти Різдва, зробимо, зателефонуй десь у березні. І справді, ще до масляної назвав він номер каси на бульварі. Не забудь, каже, паспорт і півмільйона.

Одержую квиток і бачу — другий поїзд. Дуже добре, думаю, елітний состав, можуть навіть і не пограбувати. З'явився на вокзал за півгодини, та до свого вагона дістатися встиг лише перед самим відправленням. Стільки вантажу люди по перону волокли, наче цього дня арктична експедиція на рік відбувала.

До купе зайти відразу не зміг — три попутниці багаж свій укладали. Спритні, бачу, жіночки, тонни півтори вправилися розмістити ще до Дарниці. А як же, питаю, контроль у Конотопі, адже може причепитися. Навряд, відповідають попутниці, адже ми самі все це виростили-скопили, довідки про всяк випадок маємо.

Тут провідниця з'явилася, квитки забрала, давайте, каже, за постіль по 35 тисяч. Попутниці заохкали — бо ж минулого тижня всього десять тисяч постіль коштувала. А провідниця відповідає: ви тільки погляньте, простирадла-наволочки жодного разу не надівані, та ще й із смужечками. А коли їх попереге, кепкую я, ціну, звичайно, спустите? Посміялися всі ми разом, і провідниця сказала, що невдовзі чай подасть за півтори штуки без ніякої застави. А також запросила пиво банкове у неї купувати.

Ні, що не кажи, а в другому можна їздити навіть в епоху переходу до ринку. Не повірите, в нічниках лампочки є! І двері в купе відчиняються-зачиняються без домкрата. Питної води, правда, немає, але пасажири не ображаються, розуміють, що інакше люди чай з пивом можуть і не взяти. А провідницям теж жити треба.

Ліг я на свою полицю, газетку читаю, а супутниці мої усе обговорюють, на скільки ж тепер треба у Москві ціни на яблука та ковбасу підняти, щоб не бути в накладі за нових тарифів загребущої залізниці.

До Конотопа наш елітний прибув точнісінько, заглянули до купе двоє хлопців у хакі, паспорти перевірили, а багаж і дивитися не стали. У них же «глаз-ватерпас», одразу, мабуть, бачать, хто нехорошу контрабанду везе, а хто на Дорогомилівський ринок їде, наші продукти москвичам збувати за їхні рублі. Які, може, й дерев'яні, та проти хирлявих карбованців — просто-таки справжнісінька валюта.

І до білокам'яної прибули, можете уявити, за розкладом, попрощався я з попутницями, побажав їм щедрих покупців, підхопив свій портфельчик та й побіг у справах. Весь день крутився, а під вечір — знову на Київський вокзал. Один приятель, нехай йому грець, запевнив мене, що запросто квиток візьму — аж двадцять поїздів через Київ ідуть.

До однієї каси ткнувся, до іншої, до адміністраторші позалицявся — усе марно. Повний, пояснюють мені, у поїздах аншлаг. Навіть у п'ятницю, коли український торговий люд ще назад усерйоз не потягнувся. Зажурився я було, став уже телефончики московських знайомих пригадувати, аж ось підходить до мене один дядечко, каже, що може в будь-який пункт дістати хоч СВ, хоч плацкарту. Запідозрив я в ньому кидала та й відшив, але від послуг третього, здається, числом такого благодійника ризикнув не відмовлятися.

І правильно зробив — приносить він через десять хвилин новенький квиток з моїм прізвищем. У рублях переплатив я, звісно, добряче, та все одно вийшло вдвічі дешевше, як квиток до Москви, — якщо рахувати за курсом нашого «Денді». Йду задоволений до свого поїзда 41, сідаю у вагон 17 і, перечіплюючись об порожні «мерседеси» (так прозвали сумочки на рамі на двох коліщатах), пробираюся майже в цілковитій темряві до останнього купе.

Там уже сидять люди, судячи з голосів — чоловіки. Один з них каже, що рушить поїзд — світло відразу врублять, тоді й познайомимося. Проте 41-й набрав уже повний хід, коли з мороку виринув провідник і сказав, що світліше не буде, бо вагонний генератор полетів ще в Києві. Квитки він перевіряв, запалюючи сірники, потім вийшов у коридор і зник. Годин так на десять.

Уранці провідник виявився молодим хлопцем з сильно пом'ятим обличчям, зате у випрасуваній формі залізничника. Його обступили пасажири, які скучили за обслугою, і провідник став дохідливо пояснювати, чому нема чаю, кип'ятку, води, розкладу на стіні, через що працює лише один туалет. Його слухали мовчки, тільки настирний дядько з п'ятого купе все качав права, погрожував, що прізвище провідника — Пробитюк С.С. — стане надбанням громадськості, котра заодно дізнається, який сервіс люди мають на свій кревний мільйон. Дуже схоже, що настирний і до Москви їхав у 41-му, до того ж, не за рахунок казни. Чи вперше після застою в поїзд потрапив.

А мій сусід по купе пророкував, що квитки незабаром ще подорожчають, бо в Росію та інше зарубіжжя тепер їздять самі тільки торгуючі громадяни, які хвацько набили руку компенсувати свої зростаючі транспортні витрати за рахунок, звісно, дедалі менших доходів решти населення, в тому числі сусідів-слов'ян. А вимираюче плем'я відряджених за межі України, любителів гостювати і відпускників залізниця нині до уваги не бере. Нехай сидять удома, коли не хочуть жертвувати МШС на бідність.

Олександр БАШКАТОВ, журналіст.

Київ—Москва—Київ.

Спорт

На аренах країни і світу

Фігурне катання. На чемпіонаті світу, який проходить у японському місті Макухарі, танцювальні дуети завершили виступи в обов'язкових танцях — «зірковому вальсі» і танго «Романтика». Квартет лідерів такий: О.Грищук — Є.Платов (Росія), С.Моніотт — П.Лаванші (Франція), С.Ранкамо — П.Кокко (Фінляндія), І.Романова — І.Ярошенко (Україна). Одесит Вячеслав Загороднюк був другим в підгрупі після олімпійського чемпіона Олексія Урманова. Попереду виконання довільної програми.

Футбол. Президент ФІФА Жоао Авеланж прибув до Тунісу. Він візьме участь в роботі конференції Африканської конфедерації футболу, що відкрилася вчора. Також Авеланж збирається відвідати матчі фінальної частини Кубка Африки, який стартує 26 березня в цій же країні.

Авторалі. Вперше в історії українського автоспорту кияни Сергій Томчані та Олександр Салюк стали чемпіонами Європи, вигравши ралі Сан-Маріно (Італія).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 315515.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311054.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».